

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 11 augusti 2011

om tillåtelse för Spanien att tillfälligt upphäva tillämpningen av artiklarna 1–6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 492/2011 om arbetskraftens fria rörlighet inom unionen, vad gäller rumänska arbetstagare

(2011/503/EU)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT FÖLJANDE BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktions-sätt,

med beaktande av anslutningsakten för Bulgarien och Rumä-nien ⁽¹⁾, särskilt artikel 23 och del 1, "Fri rörlighet för personer", punkt 7 andra stycket i bilaga VII,

med beaktande av Spaniens begäran av den 28 juli 2011, och

av följande skäl:

(1) Spanien har sedan den 1 januari 2009 till fullo tillämpat artiklarna 1–6 i rådets förordning (EEG) nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen ⁽²⁾ på rumänska medborgare. Förordning (EEG) nr 1612/68 kodifierades och ersattes genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 492/2011 av den 5 april 2011 om arbetskraftens fria rörlighet inom unionen ⁽³⁾, som trädde i kraft den 16 juni 2011.

(2) Med hänvisning till en allvarlig störning på den spanska arbetsmarknaden meddelade Spanien den 22 juli 2011 kommissionen i enlighet med del 1 punkt 7 tredje stycket i bilaga VII till 2005 års anslutningsakt att landet den dagen hade beslutat att återinföra begränsningar av rumänska arbetstagares tillträde till arbetsmarknaden, särskilt på grund av behovet att vidta omedelbara åtgärder med tanke på den säsongsbetingade situationen i jordbrukssektorn under sommaren. Annars skulle risken för en ökning i antalet anländande rumänska arbetstagare i väntan på ett beslut av kommissionen i enlighet med del 1 punkt 7 andra stycket i bilaga VII äventyra de återinförda begränsningarnas effektivitet. Samtidigt lämnade den spanska regeringen ett meddelande i efterhand med en motivering innehållande stödjande uppgifter om störningen på arbetsmarknaden.

(3) Genom en skrivelse av den 28 juli 2011 i enlighet med del 1 punkt 7 andra stycket i bilaga VII till 2005 års anslutningsakt följde Spanien upp meddelandet av den 22 juli 2011 med en begäran om att kommissionen skulle fastslå att tillämpningen av artiklarna 1–6 i förordning (EU) nr 492/2011 ska upphävas helt i fråga om rumänska arbetstagare i hela Spanien och inom alla sektorer på arbetsmarknaden och att det beslut som ska fattas bör ses över senast den 31 december 2012.

(4) Spanien motiverar sin begäran med hänvisning till den rådande allvarliga störningen på den spanska arbetsmarknaden, särskilt minskningen utan motstycke i sysselsättningen till följd av den ekonomiska recession som började 2008 och som har lett till en kraftigt ökad arbetslöshet, som för närvarande överstiger 20 %, och svårigheten att återskapa ett betydande antal arbetstillfällen på kort sikt.

(5) Spanien anger att störningen på den spanska arbetsmarknaden, som allvarligt hotar sysselsättningen, är av allmän karaktär och inte begränsad till en viss region eller sektor.

(6) Spanien motiverar också sin begäran med minskningen i sysselsättningen för rumänska medborgare i Spanien, den stadigt ökande arbetslösheten och den kraftiga ökningen i antalet rumänska medborgare bosatta i Spanien, som inträffat trots den negativa utvecklingen på den spanska arbetsmarknaden och som påverkat Spaniens förmåga att absorbera ett ytterligare inflöde av arbetstagare.

(7) Del 1 punkt 7 i bilaga VII till 2005 års anslutningsakt utgör en skyddsklausul vars syfte är att tillåta en medlemsstat som redan till fullo tillämpar artiklarna 1–6 i förordning (EU) nr 492/2011 på arbetstagare som berörs av övergångsordningarna i den bilagan och vilken genomgår eller förutser en allvarlig störning på arbetsmarknaden att återinföra begränsningar av den fria rörligheten för arbetstagare för att återställa den normala situationen på arbetsmarknaden i en viss region eller för ett visst yrke som drabbats av störningar.

(8) I del 1 punkt 7 i bilaga VII till 2005 års anslutningsakt föreskrivs två med varandra sammanhängande förfaranden: det normala förfarandet enligt punkt 7 andra stycket och det brådsnande förfarandet enligt punkt 7 tredje stycket. Medan det enligt förfarandet i punkt 7 andra

⁽¹⁾ EUT L 157, 21.6.2005, s. 203.

⁽²⁾ EGT L 257, 19.10.1968, s. 2. Svensk specialutgåva: område 5 volym 1 s. 0033.

⁽³⁾ EUT L 141, 27.5.2011, s. 1.

- stycket krävs att en medlemsstat begär att kommissionen inom två veckor ska fastslå ett fullständigt eller partiellt upphävande av tillämpningen av unionslagstiftningen om fritt tillträde till arbetsmarknaden i en viss region eller för ett visst yrke, fastställs det i förfarandet i punkt 7 tredje stycket att en medlemsstat i trängande och exceptionella fall där den inte kan invänta resultatet av ett beslut av kommissionen i enlighet med punkt 7 andra stycket ensidigt får upphäva tillämpningen av unionslagstiftningen om fri rörlighet för arbetstagare.
- (9) Analysen av tillgängliga ekonomiska uppgifter visar att Spanien genomgår en allvarlig störning på arbetsmarknaden som kännetecknas av den i särklass högsta arbetslösheten i EU (enligt Eurostats månatliga arbetslöshetsstatistik 21,0 %, att jämföra med 9,4 % i genomsnitt i EU och 9,9 % i euroområdet, i juni 2011), en särskilt hög arbetslöshet bland ungdomar (45,7 % i juni 2011) och en långsam ekonomisk återhämtning (enligt Eurostats uppgifter var BNP-tillväxten under första kvartalet 2011 i förhållande till det föregående kvartalet endast 0,3 %, jämfört med 0,8 % för EU och euroområdet) som dessutom hämmas av den rådande internationella finansiella turbulensen, som gör att Spanien måste genomföra ytterligare åtstramningar för att konsolidera budgeten, vilket ytterligare skulle kunna försämra landets möjligheter till ekonomisk tillväxt på kort sikt. Inverkan av nedgången i sysselsättning har varit allmän och påverkar alla regioner och alla produktionssektorer. Uppgifter från arbetskraftsundersökningen för perioden 2008–2010 visar också på en allmän minskning i sysselsättningen på 9 %, i bygg- och anläggningssektorn hela 33 %, som påverkar alla regioner och varierar mellan 6 % i Baskien och 13 % i den självstyrande regionen Valencia.
- (10) Följaktligen anser kommissionen att Spanien har tillhandahållit belegg för att landet genomgår en allmän störning på arbetsmarknaden som allvarligt påverkar sysselsättningen i alla regioner och alla sektorer och som sannolikt kommer att kvarstå under den närmaste framtiden.
- (11) Kommissionen har i sin analys vidare fastställt att arbetslösheten bland rumänska medborgare som bor i Spanien är hög, över 30 % (källa: uppgifter från Eurostats arbetskraftsundersökning, första kvartalet 2011). Inflödet av rumänska medborgare till Spanien är, trots en viss minskning till följd av den ekonomiska recessionen, fortsatt betydande, fastän efterfrågan på arbetskraft i Spanien är låg. Antalet rumänska medborgare som är stadigvarande bosatta i Spanien har ökat från 388 000 den 1 januari 2006 till 823 000 den 1 januari 2010 (källa: Eurostats migrationsstatistik).
- (12) Det är troligt att ett fortsatt obegränsat inflöde av rumänska arbetstagare skulle bidra till att öka trycket på den spanska arbetsmarknaden.
- (13) För att återställa den normala situationen på den spanska arbetsmarknaden bör Spanien därför tillåtas att tillfälligt begränsa det fria tillträdet till den arbetsmarknaden för rumänska arbetstagare.
- (14) Begränsning av tillträdet till arbetsmarknaden utgör ett undantag från en av de grundläggande principerna i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, nämligen den fria rörligheten för arbetstagare. I enlighet med domstolens fasta rättspraxis bör sådana åtgärder tolkas och tillämpas restriktivt.
- (15) Även om begränsningarna för närvarande, med tanke på den särskilda rådande situationen på den spanska arbetsmarknaden och med hänsyn till förskjutningar och andra potentiella spridningseffekter mellan regioner och sektorer till följd av en selektiv begränsning, bör gälla för förvärvsarbete på Spaniens hela territorium och för alla sektorer, kan undantagets omfattning minskas om kommissionen skulle fastställa att de relevanta uppgifter som ledde till att undantaget godtog har förändrats eller att effekterna av undantaget visat sig vara mer restriktiva än vad som krävs med hänsyn till dess syfte, i synnerhet när det gäller förvärvsarbete som kräver universitetsexamen och likvärdiga kvalifikationer.
- (16) På samma sätt kan, även om det för att de begränsningar som tillåts genom detta beslut ska få avsedd effekt på den spanska arbetsmarknaden för närvarande anses lämpligt att begränsningarna ska gälla till och med den 31 december 2012, denna tid förkortas om kommissionen fastställer att de relevanta uppgifter som ledde till att detta beslut antogs har förändrats eller att dess effekter visat sig vara mer restriktiva än vad som krävs med hänsyn till dess syfte.
- (17) I detta syfte kommer Spanien att åläggas att kvartalsvis till kommissionen lämna sådana statistiska uppgifter som behövs för att bedöma utvecklingen på arbetsmarknaden per näringsgren och yrke. Den första kvartalsrapporten måste läggas fram före den 31 december 2011.
- (18) Beslutet att tillåta Spanien att återinföra begränsningar av det fria tillträdet för rumänska medborgare till den spanska arbetsmarknaden fattas dessutom på vissa villkor för att säkerställa att begränsningarna begränsas strikt till vad som är nödvändigt för att uppnå det avsedda syftet.
- (19) Det bör därför inte tillåtas att begränsningar återinförs beträffande rumänska medborgare och deras familjemedlemmar som redan är sysselsatta på den spanska arbetsmarknaden och beträffande rumänska medborgare och deras familjemedlemmar som redan är registrerade som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen i Spanien.

- (20) Principerna för begränsning av tillträdet till arbetsmarknaden enligt del 1 i bilaga VII till 2005 års anslutningsakt, såsom frysningssklausulen och principen om unionspreferens i punkt 14, bör också respekteras.
- (21) Rätten för rumänska arbetstagares familjemedlemmar att ta anställning i Spanien bör i tillämpliga delar regleras av del 1 punkt 8 i bilaga VII till 2005 års anslutningsakt.
- (22) De begränsningar av rätten för rumänska medborgare och deras familjemedlemmar till tillträde till den spanska arbetsmarknaden som tillåts genom detta beslut är strikt begränsade till tillämpningsområdet för detta beslut och får på intet sätt påverka andra rättigheter som rumänska medborgare och deras familjemedlemmar har enligt unionslagstiftningen.
- (23) Det måste sörjas för en kvartalsvis övervaknings- och informationsprocess om utvecklingen på den spanska arbetsmarknaden.
- (24) Av övervakningsskäl måste det föreskrivas en skyldighet för Spanien att till kommissionen lämna uppgifter om de åtgärder landet vidtagit på grundval av detta beslut.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Spanien tillåts härmed att i enlighet med villkoren i artiklarna 2–4 i detta beslut upphäva tillämpningen av artiklarna 1–6 i förordning (EU) nr 492/2011 i fråga om rumänska medborgare till och med den 31 december 2012.

Artikel 2

Detta beslut ska inte påverka rumänska medborgare och deras familjemedlemmar som

1. är anställda i Spanien den dag då detta beslut träder i kraft,
2. är registrerade som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen i Spanien den dag då detta beslut träder i kraft.

Artikel 3

Tillämpningen av detta beslut ska i tillämpliga delar omfattas av villkoren för övergångsordningar i del 1 i bilaga VII till 2005 års anslutningsakt.

Artikel 4

Spanien ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att även fortsättningsvis noga övervaka utvecklingen på arbetsmarknaden. Landet ska till kommissionen lämna kvartalsvisa statistiska uppgifter om utvecklingen på arbetsmarknaden per näringsgren och yrke. Den första kvartalsrapporten ska läggas fram före den 31 december 2011.

Spanien ska vid en betydande förändring utan dröjsmål till kommissionen och medlemsstaterna lämna en uppdatering av de relevanta uppgifter som landet lämnat i samband med sin begäran om ett beslut av kommissionen och på grundval av vilka detta beslut fattas.

Artikel 5

Detta beslut kan ändras eller upphävas i synnerhet om de relevanta uppgifter som avses i artikel 4 och som ledde till att det antogs har förändrats eller dess effekter visar sig vara mer restriktiva än vad som krävs med hänsyn till dess syfte.

Artikel 6

Spanien ska till kommissionen lämna närmare upplysningar om de åtgärder som landet vidtagit på grundval av detta beslut inom två månader efter mottagandet av det.

Artikel 7

Detta beslut träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utfärdat i Bryssel den 11 augusti 2011.

På kommissionens vägnar

José Manuel BARROSO

Ordförande